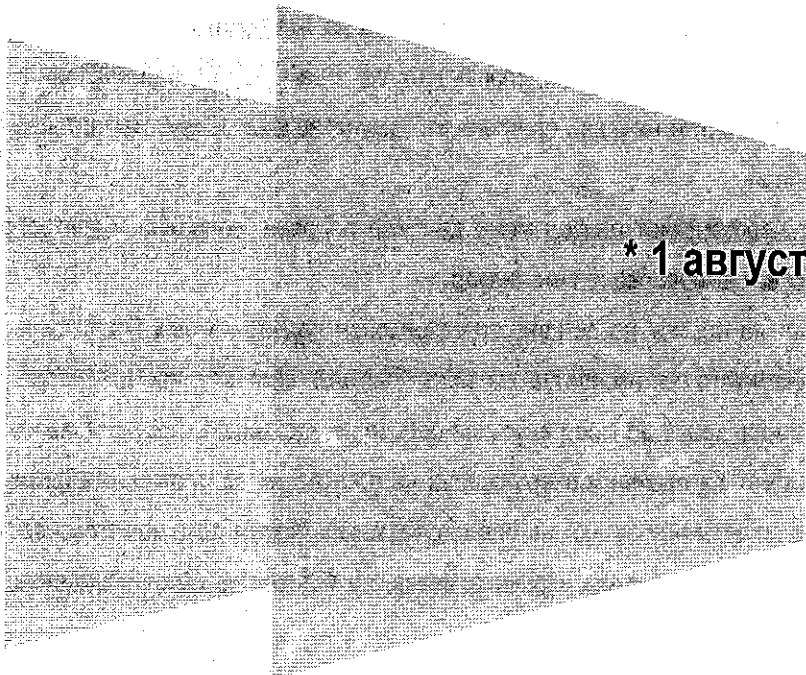

Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги

ГОДИШЕН ПЛАН

за вршење програмски надзор (мониторинг)

*** 1 август – 31 декември 2014 ***

Врз основа на член 18 став 1 алинеја 13 и член 20 став 1 алинеја 5, во врска со член 27 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги ("Службен весник на Република Македонија" бр.184/2013, 13/2014, 44/2014 и 101/2014), а во согласност со Заклучокот на Советот на Агенцијата бр. 02-3868/2 од 23 јули 2014 година, Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на 4-та седница одржана на 23 јули 2014 година, донесе

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ВРШЕЊЕ ПРОГРАМСКИ НАДЗОР

Програмски надзор се врши врз програмите на радиодифузерите и на давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање, како и врз програмските пакети реемитувани од операторите на јавни електронски комуникациски мрежи од аспект на почитувањето на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (понатаму во текстот: Законот), подзаконските акти донесени врз основа на овој закон, дозволите за емитување програма, издадените потврди за регистрација на програмските пакети и другите акти донесени од страна на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (понатаму во текстот: Агенцијата).

Годишниот план за програмски надзор (понатаму во текстот: Годишен план) го донесува Советот на Агенцијата на предлог од директорот. Имајќи предвид дека Собранието на Република Македонија ги избира членовите на Советот на Агенцијата во почетокот на јули 2014 година, овој Годишен план се однесува на периодот од 1 август до 31 декември 2014 година.

Во периодот пред да биде донесен Годишниот план, од стапувањето во сила на Законот, а со цел да се исполнат обврските од Програмата за работа на Агенцијата за 2014 година и обврските преземени по НПАА за 2014 година, спроведени се повеќе програмски надзори и на радиодифузерите и на операторите на јавни електронски комуникациски мрежи. Извештаите се во прилог на Годишниот план.

Според Законот програмскиот надзор може да биде редовен, вонреден и контролен. Годишниот план се однесува само на редовниот надзор.

При планирањето на обемот на активности за редовен надзор во овој Годишен план земени се предвид: динамиката за изработка на подзаконските акти кои произлегуваат од Законот; другите обврски планирани во Програмата за работа на Агенцијата; претпоставките за вонредни надзори што можат да произлезат врз основа на претставки од правни или физички лица или реализирани по службена должност на Агенцијата; како и фактот дека во согласност со Законот, Агенцијата има обврска по секоја изречена мерка, по истекот на рокот определен во поединечниот акт да спроведе контролен надзор.

Годишниот план за редовен програмски надзор ги опфаќа речиси сите радиодифузери што се предмет на програмски надзор: радио и телевизиските програмски сервиси на Јавниот радиодифузен сервис (МРТ), трговските радиодифузни друштва со радио и телевизиски програмски сервиси на локално, регионално и државно ниво и непрофитните радиодифузни установи основани за радио емитување.

Во согласност со Методологијата за вршење програмски надзор, во текот на 2014 година е планиран надзор на три групи обврски за радиодифузерите што произлегуваат од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги – на обврските за емитување аудио и аудиовизуелни комерцијални комуникации; за заштита на малолетната публика; и за поттикнување и заштита на културниот идентитет.

Овие групи обврски се уредени во повеќе членови од Законот, но за некои од нив не може да се врши надзор додека не се разработат во подзаконски акти. Таква на пример, е одредбата за „пласирање производи“ од сегментот обврски за емитување аудиовизуелни комерцијални комуникации. Оттаму, во Годишниот план во делот што се однесува на радиодифузерите се предвидени активности на надзор за девет члена од Законот. За дел од одредбите во овие девет члена, деталите за начинот на нивно спроведување, исто така, треба да се утврдат во подзаконски акти, затоа предмет на надзор ќе биде почитувањето на обврските кои јасно и недвосмислено се определени во соодветните ставови од законските одредби. На пример, од членот за „спонзорство“, повторно од сегментот обврски за емитување аудио и аудиовизуелни комерцијални комуникации, може да се проверат сите барања, освен почитувањето на правилата за начинот на идентификување на спонзорите што треба да се утврдат во подзаконски акт.

**Редовен програмски надзор
врз почитувањето на обврските за емитување
аудио и аудиовизуелни комерцијални комуникации**

Преглед на законските одредби што ќе бидат предмет на надзор:

Член 53

Аудиовизуелна комерцијална комуникација

- (1) Аудиовизуелната комерцијална комуникација мора да биде веднаш препознатлива како таква.
- (2) Не се дозволени прикриени аудиовизуелни комерцијални комуникации.
- (3) Аудиовизуелната комерцијална комуникација не смее да користи потсвесни техники.
- (4) Аудиовизуелните комерцијални комуникации не смеат:
 - до го доведуваат во прашање почитувањето на човековото достоинство,

- да вклучуваат или промовираат каква било дискриминација врз основа на пол, раса, етничка припадност, националност, вера или уверување, инвалидитет, возраст или сексуална ориентација,
- да поттикнуваат однесување кое е штетно за здравјето или безбедноста и
- да поттикнуваат однесување што значително ја загрозува животната средина.

(5) Забранети се аудиовизуелни комерцијални комуникации со кои лажно ќе се претставува природата, карактеристиките, квалитетот или географското потекло на производите, услугите или комерцијалните дејности.

(6) За веродостојноста и точноста на тврдењата и податоците во аудиовизуелните комерцијални комуникации е одговорен нивниот нарачател, а за нивната усогласеност со закон одговорниот уредник во давателот на аудиовизуелната медиумска услуга.

(7) Не е дозволен каков било облик на аудиовизуелна комерцијална комуникација која промовира дрога, цигари или други производи од тутун, како и алкохол и алкохолни пијалаци, освен вино и пиво.

(8) Аудиовизуелните комерцијални комуникации за вино и за пиво не смеат:

- конкретно да бидат наменети за малолетници, а особено не смеат да прикажуваат малолетници како ги консумираат,
- да го поврзуваат нивното консумирање со подобрена физичка способност или со возење,
- да создаваат впечаток дека нивното консумирање придонесува за општествен или сексуален успех,

- да тврдат дека виното и пивото имаат терапевтски својства или дека се стимуланс, седатив или средства за решавање на личните конфликти,

- да поттикнуваат нивно неумерено консумирање или да ја претставуваат апстиненцијата или умереноста во негативно светло и

- да нагласуваат дека високиот процент алкохол е позитивен квалитет на алкохолните пијалаци.

(9) Не се дозволени аудиовизуелни комерцијални комуникации кои промовираат медицински производи и медицински третмани кои се достапни само на рецепт.

(10) Аудиовизуелните комерцијални комуникации за медицински производи и медицински третмани што се издаваат без лекарски рецепт не смеат да поттикнуваат нивна неразумна употреба, презентирајќи ги објективно и без преувеличување на нивните својства, во согласност со упатствата за нивно користење.

(11) Не се дозволени аудиовизуелни комерцијални комуникации за оружје, стрелачки и пиротехнички средства и фирми кои нив ги продаваат.

(12) На јавниот радиодифузен сервис не му се дозволени аудиовизуелни комерцијални комуникации за политички партии, коалиции и нивни претставници, независни кандидати и носители на политички функции.

(13) Аудиовизуелните комерцијални комуникации не смеат да им предизвикаат физичка или морална штета на малолетните лица.

(14) Аудиовизуелните комерцијални комуникации што им се упатени на малолетните лица или во кои тие учествуваат, не смеат:

- директно да ги наговараат малолетните лица да купат или изнајмат производ или услуга користејќи го нивното неискуство или лековерност,

- директно да ги охрабруваат малолетните лица да бараат од родителите или од други лица да им ги купат рекламираните производи или услуги,

- да ја искористуваат посебната доверба која малолетните лица ја имаат во родителите, наставниците или други личности и

- да ги прикажуваат малолетните лица во опасни ситуации.

(15) Аудиовизуелните комерцијални комуникации што се составен дел или ги придружуваат емисиите за деца, а се однесуваат на храна и пијалаци кои содржат хранливи материи и супстанции со хранлив или физиолошки ефект, конкретно од видот масти, заситени масни киселини, сол/натриум и шеќери, чие прекумерно внесување во вкупната исхрана не е препорачливо, не смеат да:

- содржат неточни или заведувачки информации за хранливата вредност на производот,

- сугерираат дека одредена храна или пијалак е замена за овошје и/или зеленчук и

- охрабруваат нездрави навики за јадење и пиење какви што се неумерено, претерано или неконтролирано конзумирање.

(16) Аудиовизуелните комерцијални комуникации задолжително се емитуваат на македонски јазик, со македонски превод или на јазикот на соодветната етничка заедница.

(17) Аудиовизуелните комерцијални комуникации треба да бидат:

- во согласност со важечките законски прописи што се однесуваат на лојалната конкуренција и

- вистинити и чесни, да не ја заведуваат јавноста и да не се против интересите на потрошувачите.

(18) Аудиовизуелните комерцијални комуникации не смеат да влијаат врз уредничката независност на давателите на аудиовизуелни медиумски услуги.

(19) Одредбите од овој член на соодветен начин се применуваат и на аудиокомерцијалните комуникации.

(20) Давателите на аудио или аудиовизуелни медиумски услуги можат да утврдат кодекс на однесување во врска со емитување на несоодветни аудиовизуелни комерцијални соопштенија, што ги придружуваат или се вклучени во детски програми, а се однесуваат на храна или пијалаци што содржат хранливи материи и материи со хранлив или психолошки ефект, особено масти, трансмасни киселини, сол/натриум и шеќери, чиешто претерано внесување не е препорачано во нормалната исхрана.

Член 54

Спонзорство

(1) Спонзорираниите аудио или аудиовизуелни медиумски услуги или програми не смеат директно да поттикнуваат купување или изнајмување на стоки или услуги, особено преку нивно посебно промотивно препорачување.

(2) Во спонзорираниите аудио или аудиовизуелни медиумски услуги или програми треба да биде јасно означено дека се работи за спонзоризирана програма. Спонзорот треба јасно да биде идентификуван со името, логото и/или каква било друга ознака на спонзорот, како што е спомнување на неговите производи или услуги или негов карактеристичен знак, на соодветен начин, на почетокот, за време и/или на крајот на програмата.

(3) Во спонзорираниите аудио или аудиовизуелни медиумски услуги или програми, нивната содржина, а во случај на радиодифузија и нивниот распоред не смее, во ниту еден случај, да претрпи влијание што би имало ефект врз одговорноста и уредничката независност на давателот на аудио или аудиовизуелни медиумски услуги.

(4) Правилата за спонзорство се уредуваат со подзаконски акт што го донесува Агенцијата.

(5) Не е дозволено спонзорство на вести, актуелно - информативни програми за тековните настани и на верски програми.

(6) Аудио или аудиовизуелните медиумски услуги или програми не смеат да бидат спонзорирани од правни или физички лица чија главна дејност е производство или продажба на цигари и други производи од тутун.

(7) Не е дозволено спонзорство на аудио или аудиовизуелни медиумски услуги или програми од страна на физички или правни лица чија главна дејност е производство или продавање на производи или давање на услуги, а чие рекламирање е забрането согласно со овој закон.

(8) Како отстапување од ставот (7) на овој член физички или правни лица чии активности вклучуваат производство или продажба на медицински производи и/или медицински третмани, можат да спонзоризираат аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Во овој случај може да се промовира само нивното име или имиџ, но не и конкретни медицински производи или медицински третмани достапни исклучиво на лекарски рецепт.

(9) Не е дозволено идентификување на спонзорот во текот на документарните и на програмите за деца.

Член 98

Услови за рекламирање и телешопинг

(1) Рекламирањето и телешопингот треба да бидат јасно препознатливи и одвоени од другите делови на програмата. За да не се спречува употребата на нови рекламни техники, освен со оптички и/или звучни средства рекламирањето и телешопингот можат да се одвојат од другите делови на програмата и со просторни средства.

(2) Правилата за новите рекламни техники ги пропишува Агенцијата.

Член 99

Начин на рекламирање и телешопинг

(1) Рекламирањето и телешопинг спотовите по правило се емитуваат во блокови вметнати меѓу програмите. Изолирани рекламни и телешопинг спотови, освен оние во преноси на спортски настани, треба да биде исклучок.

(2) Телешопинг прозорците мора да бидат јасно означени со оптички и звучни средства и да имаат непрекинато времетраење од минимум 15 минути.

(3) Не е дозволен телешопинг на медицински производи кои се предмет на авторизација за маркетинг, како и на медицински третмани.

(4) Рекламирање и телешопинг не може да се емитува и во програми за деца чие времетраење е еднакво или пократко од 30 минути.

(5) Во програмите за деца кои траат повеќе од 30 минути (без времето одвоено за рекламирање и телешопинг) може да се емитуваат рекламни и/или телешопинг спотови еднаш за секој период од 30 минути.

(6) Не е дозволено да се емитува рекламирање и телешопинг во верски служби или проповеди.

(7) Не е дозволено да се емитува рекламирање во програмите на непрофитните радиодифузни установи.

(8) Рекламирањето и телешопингот треба да бидат вметнати во програмите на радиодифузерите така што нема да се загрозат интегритетот и вредноста на програмата и правата на имателите на права, а притоа водејќи сметка за природните паузи, за времетраењето и за видот на програмата.

(9) Телевизиските и кинематографските филмови, освен сериските и документарните филмови, како и вести може да се прекинат за емитување рекламни и/или телешопинг спотови еднаш за секој предвиден период од најмалку 30 минути.

Член 100

Времетраење на рекламирање и телешопинг спотовите

(1) Времетраењето на рекламирањето и на телешопинг спотовите во програмите на радиодифузерите, освен за јавниот радиодифузен сервис, не смее да изнесува повеќе од 12 минути на еден реален час.

(2) Ставот (1) на овој член не се применува на:

- објави на радиодифузерот во врска со неговите сопствени програми и помошни производи директно изведени од тие програми и објави за спонзорство и пласирање на производи и
- соопштенија од јавен интерес и апели за добротворни цели што радиодифузерите ќе ги емитуваат бесплатно и ќе ги означат како „бесплатно емитување“.

Член 101

Забрана за учество во реклами и телешопинг на одредени лица

Во рекламите и телешопингот не смеат да бидат прикажувани, визуелно или тонски, лицата кои редовно презентираат вести и актуелни информативни емисии.

Член 103

Времетраење на рекламирањето кај јавниот радиодифузен сервис

(1) Времетраењето на рекламирањето кај јавниот радиодифузен сервис не може да изнесува повеќе од 8 минути од времето на емитување во текот на еден реален час.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член не се однесува на:

- објави на радиодифузерот во врска со неговите сопствени програми и помошни производи директно изведени од тие програми и објави за спонзорство и пласирање на производи и
- соопштенија од јавен интерес и апели за добротворни цели што радиодифузерите ќе ги емитуваат бесплатно и ќе ги означат како „бесплатно емитување“.

(3) Јавниот радиодифузен сервис за емитување на реклами може да ги прекинува само играната, спортската и забавната програма.

(4) На јавниот радиодифузен сервис не му е дозволено рекламирање во периодот од 17:00 до 21:00 часот на телевизиските програмски сервиси и од 9:00 до 14:00 часот на радио програмските сервиси, освен во преноси и интегрални снимки на спортски натпревари, програма од сопствена продукција, друга програма произведена во Република Македонија, културни манифестации и настани од големо значење утврдени согласно со овој закон.

План за надзор – видови радиодифузери и период на реализација:

Редовниот програмски надзор за почитувањето на обврските за емитување аудио и аудиовизуелни комерцијални комуникации ќе се спроведе врз:

- а. Телевизиските програмски сервиси на Јавниот радиодифузен сервис -
во септември 2014 година;
- б. Националните терестријални комерцијални телевизиски програмски сервиси –
во септември 2014 година;
- в. Националните сателитски комерцијални телевизиски програмски сервиси –
во септември 2014 година;
- г. Радио програмските сервиси на Јавниот радиодифузен сервис –
во октомври 2014 година;
- д. Националните комерцијални радио програмски сервиси –
во октомври 2014 година;
- е. Избор од осумнаесет (18) регионални комерцијални телевизиски програмски сервиси –
август, ноември и декември 2014 година;
- ж. Избор од шест (6) регионални и/или локални комерцијални радио програмски сервиси –
август, ноември и декември 2014 година;
- з. Избор од три (3) локални комерцијални телевизиски програмски сервиси –
декември 2014 година;

**Редовен програмски надзор
врз почитувањето на обврските за заштита на малолетните лица
од програми што можат да му наштетат
на нивниот физички, психички или морален развој**

Преглед на законските одредби што ќе бидат предмет на надзор:

Член 50

Заштита на малолетни лица

(1) Давателите на аудиовизуелни медиумски услуги не смеат да емитуваат програми кои можат сериозно да му наштетат на физичкиот, психичкиот или моралниот развој на малолетните лица, особено програми кои содржат порнографија или непотребно насилство.

(2) Непотребно насилство претставува ширење текстуални, вербални и визуелни пораки со кои, во термини од програмата што им се достапни на малолетниците се глорифицираат физички, вербални

или психолошки облици на садизам или слични видови на насилство кое е цел самото за себе и на ниту еден начин не може да се оправда ниту преку контекстот на жанрот, ниту преку мотивите на драмското дејствие на прикажуваната програма.

(3) Забраната од ставот (1) на овој член се однесува и на други програми кои веројатно би можеле да му наштетат на физичкиот, психичкиот или моралниот развој на малолетните лица, освен кога е обезбедено со нивното емитување или репризирање во одреден временски период и/или со примена на одредена техничка мерка, малолетните лица во периодот на емитување или репризирање нема на вообичаениот начин да ги слушнат или да ги видат тие програми. Кога вакви програми се емитуваат или репризираат во не кодирана форма, давателот на аудиовизуелни медиумски услуги е должен пред нивното емитување да обезбеди претходно акустично предупредување и можност да бидат препознаени со помош на визуелни знаци во текот на нивното времетраење.

(4) Агенцијата ќе ги пропише техничките мерки, периодите на емитување, акустичното предупредување, визуелните знаци и начинот на постапување на давателите на аудиовизуелни медиумски услуги во случаите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(5) Операторите на јавни електронски комуникациски мрежи можат да емитуваат или реемитуваат програмски сервиси со порнографија само во кодиран облик. Забрането е емитување или реемитување на детска порнографија.

План за надзор – видови радиодифузери и период на реализација:

Редовниот програмски надзор за почитувањето на обврските за заштита на малолетните лица од програми што можат да му наштетат на нивниот физички, психички или морален развој ќе се спроведе врз:

- а. Телевизиските програмски сервиси на Јавниот радиодифузен сервис -
во септември 2014 година;
- б. Националните терестријални комерцијални телевизиски програмски сервиси –
во септември 2014 година;
- в. Националните сателитски комерцијални телевизиски програмски сервиси –
во септември 2014 година;
- г. Избор од осумнаесет (18) регионални комерцијални телевизиски програмски сервиси –
август, ноември и декември 2014 година;
- д. Избор од три (3) локални комерцијални телевизиски програмски сервиси –
декември 2014 година;

**Редовен програмски надзор
врз почитувањето на обврските
за поттикнување и заштита на културниот идентитет**

Преглед на законските одредби што ќе бидат предмет на надзор:

Член 92

**Обврски на радиодифузерите
за емитување музика и за програми изворно создадени
на македонски јазик или на јазиците на заедниците
во Република Македонија**

(1) Радиодифузерите се обврзани дневно да емитуваат најмалку 30% програма изворно создадена во Република Македонија на македонски јазик или на јазиците на немнозинските заедници кои живеат во Република Македонија почнувајќи од 2014 година. Од 2015 година обврската од 30% се зголемува на 40%. Од 2016 година обврската од 40% се зголемува на 50%.

(2) Како отстапување од ставот (1) на овој член јавниот радиодифузен сервис е обврзан дневно да емитува најмалку 40% програма изворно создадена во Република Македонија на македонски јазик или на јазиците на немнозинските заедници кои живеат во Република Македонија. Од 2015 година обврската од 40% се зголемува на 50%. Од 2016 година обврската од 50% се зголемува на 60%. Обезбедувањето на програмскиот сервис на Собранискиот канал се изема од овие обврски.

(3) Одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член не се однесуваат на програмските сервиси од специјализиран формат.

(4) Телевизиските радиодифузери од општ формат се обврзуваат во текот на неделата да емитуваат најмалку осум часа, а јавниот радиодифузен сервис најмалку 14 часа, инструментална музика од македонски автори и автори на етничките заедници кои не се мнозинство во Република Македонија, вокална и/или вокално-инструментална музика на македонски јазик или на јазиците на етничките заедници кои не се мнозинство во Република Македонија, од која 50% треба да биде забавна инструментална, вокална и/или вокално-инструментална музика, а 50% народна инструментална, вокална и/или вокално-инструментална музика, при што е дозволено отстапување од 5% во однос на поделбата на емитувањето на забавната и народната инструментална, вокална и/или вокално-инструментална музика.

(5) Јавниот радиодифузен сервис е обврзан на најмалку еден телевизиски и еден радио програмски сервис на македонски јазик и на телевизискиот и радио програмскиот сервис на јазиците на етничките заедници кои не се во мнозинство во Република Македонија, дневно да обезбеди најмалку 45% од емитуваната инструментална, вокална и/или вокално-инструментална музика изворно создадена во Република Македонија да биде на македонски јазик или на јазикот на етничките заедници кои не се мнозинство. Од 2014 година, обврската од 45% се зголемува на 50%.

(6) Радиодифузерите се обврзани најмалку половина од обврската за музика утврдена во ставовите (4) и (5) на овој член да го остварат во периодот од 7:00 до 19:00 часот.

(7) Правилата за спроведување на обврските од овој член подетално ги пропишува Агенцијата.

(8) Националните телевизиски радиодифузери од општ формат се обврзани годишно да произведуваат и емитуваат најмалку 10 часа, а јавниот радиодифузен сервис најмалку 30 часа домашна документарна програма во периодот од 7:00 до 19:00 часот.

(9) Националните телевизиски радиодифузери од општ формат се обврзани годишно да произведуваат и емитуваат најмалку 20 часа, а јавниот радиодифузен сервис најмалку 30 часа домашна играна програма од 7:00 до 19:00 часот.

(10) За исполнување на обврските утврдени во ставовите (8) и (9) на овој член, националните телевизиски радиодифузери имаат право на надоместок за покривање на трошоците во висина од 50% што се исплатува од Буџетот на Република Македонија. Начинот на исплата на средствата и висината на средствата за покривање на трошоците се утврдуваат со подзаконски акт што го донесува Владата на Република Македонија.

(11) Домашната документарна програма од ставот (8) на овој член и домашната играна програма од ставот (9) на овој член се сметаат дека се програми од јавен интерес за Република Македонија.

(12) Радиодифузерите се обврзуваат најмалку половина од процентот од обврските од ставовите (1) и (2) на овој член да го остварат од 7:00 до 19:00 часот.

(13) Радио радиодифузерите се обврзани дневно да обезбедат најмалку 30% од емитуваната инструментална, вокална и/или вокално-инструментална музика да биде на македонски јазик или на

јазикот на етничките заедници кои не се мнозинство во Република Македонија. Од 2014 година обврската од 30% се зголемува на 40%. Оваа одредба не се однесува за јавниот радиодифузен сервис.

План за надзор – видови радиодифузери и период на реализација:

Редовниот програмски надзор за почитувањето на обврските за поттикнување и заштита на културниот идентитет ќе се спроведе врз:

- а. Телевизиските програмски сервиси на Јавниот радиодифузен сервис -
октомври и ноември 2014 година;
- б. Националните терестријални комерцијални телевизиски програмски сервиси –
ноември и декември 2014 година;
- в. Националните сателитски комерцијални телевизиски програмски сервиси –
септември и октомври 2014 година;
- г. Радио програмските сервиси на Јавниот радиодифузен сервис –
во октомври 2014 година;
- д. Националните комерцијални радио програмски сервиси –
во октомври 2014 година;
- е. Избор од три (3) регионални комерцијални телевизиски програмски сервиси –
август и септември 2014 година;
- ж. Избор од шест (6) регионални и/или локални комерцијални радио програмски сервиси –
август, ноември и декември 2014 година;
- з. Програмските сервиси на непрофитните радиодифузни установи –
август и октомври 2014 година.

ОПЕРАТОРИ НА ЈАВНИ ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИСКИ МРЕЖИ

Програмските пакети на операторите на јавни електронски комуникациски мрежи честопати се предмет на вонреден надзор или на контролен надзор кој се спроведува по истекот на рокот определен во поединечниот акт донесен од страна на Агенцијата. Редовниот програмски надзор што ќе се реализира во втората половина на 2014 година, ќе ги опфаќа обврските на операторите на јавни електронски комуникациски мрежи кои произлегуваат од член 50 став 5, член 64 став 2, член 141 и член 143 од Законот.

Преглед на законските одредби што ќе бидат предмет на надзор:

Член 50

Заштита на малолетни лица

(5) Операторите на јавни електронски комуникациски мрежи можат да емитираат или реемитираат програмски сервиси со порнографија само во кодиран облик. Забрането е емитирање или реемитирање на детска порнографија.

Член 64

Употреба на јазик

(2) Доколку програмските сервиси што се реемитираат преку јавни електронски комуникациски мрежи се титулаат на јазик различен од јазикот на кој оригинално се произведени, мора да бидат титулани на македонски јазик, или на јазикот на заедницата која не е во мнозинство, а го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија, освен телешопингот и рекламите.

Член 141

Реемитирање на програмски сервиси

(1) Операторот на јавна електронска комуникациска мрежа пред да започне со реемитирање на програмски сервиси во Агенцијата доставува пријава за негово евидентирање во регистарот на оператори кои реемитираат програмски пакети и регистрација на програмските сервиси кои ќе ги реемитира како целина во вид на програмски пакет.

(2) Пријавата од ставот (1) на овој член особено содржи:

- фирма и седиште, односно назив и адреса на операторот,
- име и презиме на одговорното лице на операторот,
- програмскиот пакет, односно листа на програмски сервиси од радиодифузери кои операторот планира да ги реемитира,
- начин на кој операторот ќе го обезбедува програмскиот пакет,
- подрачје на кое операторот ќе го обезбедува програмскиот пакет (сервисна зона) и
- датум на започнување со обезбедување на програмскиот пакет.

(3) Агенцијата со подзаконски акт ќе ги пропише содржината и формата на пријавата и потврдата за регистрација. Образецот на пријавата се објавува на веб страницата на Агенцијата.

(4) Со пријавата одговорното лице на операторот доставува и изјава со која потврдува под целосна кривична и материјална одговорност дека за реемитирање на програмските сервиси од ставот (2) на овој член има уредено авторски и сродни права, согласно со Законот за авторските права и сродните права.

(5) Доколку пријавата е нецелосна, односно не ги содржи податоците утврдени во ставовите (2) и (4) на овој член, Агенцијата во рок од три дена од денот на приемот на пријавата, за тоа писмено ќе го

известит операторот и ќе го задолжи во рок од пет дена од денот на приемот на известувањето да ја комплетира пријавата.

(6) Доколку операторот не постапи по писменото известување од ставот (5) на овој член ќе се смета дека пријавата не е доставена.

(7) Агенцијата во рок од седум дена од денот на приемот на целосната пријава ќе издаде потврда за регистрирање на програмскиот пакет на операторот.

(8) Агенцијата е должна во рок од пет работни дена од денот на издавањето на потврдата од ставот (7) на овој член истата да ја достави до Агенцијата за електронски комуникации.

(9) Агенцијата води регистар на оператори кои реемитуваат програмски пакети и истиот особено содржи:

- назив и адреса на операторот,
- име и презиме на одговорното лице на операторот,
- програмски пакет, односно листа на програмски сервиси за кои операторот има регулирано авторски и сродни права за нивно реемитување и
- подрачје на кое операторот ќе ги реемитува програмските сервиси (сервисната зона).

(10) Агенцијата ги објавува на својата веб страница податоците од регистарот од ставот (9) на овој член.

(11) За промена на податоците наведени во ставот (2) на овој член, операторот е должен да ја известит Агенцијата во рок од 30 дена по настанатата промена. Доколку се врши промена во програмскиот пакет, по сопствена иницијатива или врз основа на правосилна судска одлука, операторот е должен да достави и нова изјава од ставот (4) на овој член. Агенцијата е должна во рок од три работни дена од денот на приемот на известувањето за промена на програмскиот пакет за истото да ја известит Агенцијата за електронски комуникации.

(12) Агенцијата е должна во рок од седум дена од денот на приемот на известувањето од ставот (11) на овој член за извршената промена да ја евидентира промената во регистарот од ставот (9) на овој член.

(13) Доколку Агенцијата врз основа на извршен програмски надзор согласно со овој закон утврди дека оператор реемитува програмски сервис кој не е регистриран согласно со овој член, Агенцијата во рок од седум дена од извршениот програмски надзор ќе донесе решение со кое ќе му наложи на операторот веднаш да го исклучи реемитувањето на програмскиот сервис. За донесеното решение Агенцијата ја известува Агенцијата за електронски комуникации и имателот на авторските и сродните права. Решението за исклучување на програмскиот сервис со детално образложение, се објавува на веб страницата на Агенцијата во рок од три дена од денот на неговото донесување.

(14) Агенцијата ќе го избрише операторот кој реемитува програмски сервиси од регистарот од ставот (9) на овој член, доколку:

- во писмена форма ја известит Агенцијата дека престанал да ја врши дејноста,
- престане да ја извршува дејноста во период подолг од една година,
- не започне да ја врши дејноста од датумот наведен во пријавата, а не ја известит Агенцијата за промена на истиот,
- со правосилна судска одлука му е забрането вршење на дејност и
- престанал да постои.

(15) Формата и содржината на регистарот од ставот (9) на овој член ги пропишува Агенцијата.

(16) Пријавата за евидентирање во регистарот на оператори кои реемитуваат програмски пакети и регистрацијата на програмските сервиси во вид на програмски пакети може да се врши и по електронски пат вклучувајќи ги и сите натамошни дејствија околу промените на истите на начин кој ќе го пропише Агенцијата.

Член 143

Обврски на оператор кој реемитува програмски сервиси

(1) Оператор може да ги реемитува програмските сервиси на домашни радиодифузери само во сервисната зона за која радиодифузерите ја имаат добиено дозволата за обезбедување на телевизиско или радио емитување и врз основа на регулирани авторски права и сродни права, согласно со Законот за авторските права и сродните права.

(2) Оператор може да реемитува програмски сервиси на радиодифузери од други држави согласно со членот 44 од овој закон и врз основа на регулирани авторски права и сродни права, согласно Законот за авторските права и сродните права.

(3) Оператор кој реемитува програмски сервиси треба да обезбеди програмскиот пакет задолжително и бесплатно да ги содржи програмските сервиси на јавниот радиодифузен сервис кои се финансираат од радиодифузна такса, освен оператор кој реемитува програмски сервиси преку дигитален терестријален мултиплекс.

(4) Операторот кој реемитува програмски сервиси е должен во претплатничките договори што ги склучува со своите претплатници да го наведе програмскиот пакет, односно листата на програмските сервиси кои ги реемитува во моментот, а за кои е издадена потврдата за регистрација од страна на Агенцијата.

(5) Операторот кој реемитува програмски сервиси е должен да води посебно сметководство за активностите поврзани со реемитувањето на програмските сервиси.

План за надзор и период на реализација:

Редовниот програмски надзор на програмските пакети на операторите на јавни електронски комуникациски мрежи ќе се спроведе врз:

- а. Избор од по два оператора на јавна електронска комуникациска мрежа месечно –
август, септември, октомври, ноември и декември 2014 година.

Бр. 01-3904/1

23.07. 2014 година

Скопје

Агенција за аудио и аудиовизуелни
медиумски услуги

Претседател на Советот

Лазо ПЕТРУШЕВСКИ

**ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНИ ВОНРЕДНИ И КОНТРОЛНИ НАДЗОРИ
ВРЗ ПРОГРАМСКИТЕ СЕРВИСИ НА РАДИОДИФУЗЕРИТЕ
-во периодот пред донесувањето на Годишниот план за програмски надзор-**

По стапувањето во сила на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, на 3 јануари 2014 година, Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, во првата половина од 2014 година, спроведе 5 вонредни и 2 контролни програмски надзори. Спроведен беше и надзор (мониторинг) на програмите на радиодифузерите од аспект на медиумското покривање на изборните процеси, според одредбите од Изборниот законик.

ВОНРЕДЕН НАДЗОР

ЈАНУАРИ:

- На 10 јануари 2014 година беше реализиран еднодневен вонреден мониторинг на радио програмските сервиси на државно ниво од аспект на почитување на обврските за емитување вокална/вокално-инструментална музика на македонски јазик или на јазиците на етничките заедници (член 92 од Законот). Мониторингот се однесуваше на четирите трговски радиодифузни друштва (Радио Антена 5, Радио Канал 77, Радио Слободна Македонија и Радио Рос Метрополис) и на два од сервисите на ЈП МРТ, Првата програма на Македонското радио – Радио Скопје и на Каналот на етничките заедници. Беше констатирано дека само Радио Рос Метрополис не ги почитувал одредбите поврзани со музиката, за што Советот на Агенцијата му изрече мерка опомена и му беше даден рок од 90 дена да го усогласи своето работење со Законот.

- Во периодот од 13 до 19 јануари 2014 година, Агенцијата спроведе еднонеделен вонреден мониторинг на терестријалните телевизиски програмски сервиси на државно ниво, од аспект на почитување на одредбите од член 92 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Со мониторингот беа опфатени петте терестријални трговски телевизиски програмски сервиси (ТВ Сител, ТВ Канал 5, ТВ Алсат-М, ТВ Телма и ТВ Алфа) и двата телевизиски програмски сервиси на ЈП МРТ - МРТ1 и МРТ2. Кај сите нив беа констатирани повреди на одредбите од член 92 од Законот и Советот на Агенцијата на својата 5-та седница одржана на 29 јануари 2014 година им изрече мерки, опомени. При изрекувањето на мерките, им беше даден

рок од 90 дена, сметано од денот на донесувањето на решенијата за изрекување мерки (30 јануари 2014 г.) да го усогласат своето работење со одредбите од Законот. Им беше предочено дека по истекот на рокот од 90 дена, Агенцијата ќе спроведе контролен еднеделен мониторинг на нивните програмски сервиси, со цел да утврди дали постапиле по изречената опомена, во целост, делумно или воопшто не постапиле.

МАРТ:

Почитувањето на обврските за емитуваната музика, специфицирани во член 92 од Законот, беше цел и на еднеделниот вонреден мониторинг реализиран од 17 до 23 март 2014 година со којшто беа опфатени сателитските програмски сервиси, Телевизија Сонце, Наша ТВ, Телевизија Канал 5 Плус и Телевизија Сител 3. Беше утврдено дека сите ги почитуваат обврските коишто произлегуваат од законот во поглед на емитуваната вокална/вокално-инструментална музика на македонски јазик.

МАЈ:

- Во мај беше реализиран уште еден вонреден мониторинг на радио програмските сервиси на државно ниво, три комерцијални (Радио Канал 77, Радио Слободна Македонија и Радио Антена 5) и на два радио програмски сервиса на ЈП МРТ, Првиот програмски сервис и на Каналот на етничките заедници. Не беа констатирани прекршувања.

ЈУНИ:

- На 21 јуни беше спроведен еднодневен вонреден мониторинг на телевизиските програмски сервиси на локално ниво од Битола, ТВ Тера и ТВ Орбис. Целта на мониторингот беше да се провери колку споменатите радиодифузери ги почитуваат одредбите од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Кај ТВ Тера беше констатиран прекршок на член 54 став 9 (идентификување на спонзори за време на програми за деца). Кај ТВ Орбис беа утврдени повреди на три законски одредби, член 50 став 3 (емитување играна програма неозначена со соодветно акустично и визуелно предупредување), член 99 став 4 (емитување рекламни блокови во детска емисија која трае помалку од 30 минути) и на член 100 став 1 (надминати лимити за рекламирање). На 15 јули 2014 година, в.д. директорот на Агенцијата донесе решенија за изрекување мерки – опомена со рок од 30 дена да ја усогласат програмата со одредбите од Законот.

КОНТРОЛЕН НАДЗОР

МАЈ:

- По истекот на рокот од 90 дена што им беше даден на седумте телевизиски програмски сервиси на државно ниво опфатени со првиот мониторинг од 13 до 19 јануари 2014 година, Агенцијата, во периодот од 5 до 11 мај 2014 година, спроведе еднеделен контролен мониторинг и констатираше дека пет од нив (ТВ Канал 5, ТВ Алсат М, ТВ Алфа, МРТ 1 и МРТ 2) во целост постапиле по изречените опомени од Агенцијата, а само ТВ Сител и ТВ Телма делумно постапиле по опомените, односно повторно кај нив беа констатирани повреди на одредбите од член 92 од Законот.

Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на 31-та седница одржана на 21 мај 2014 година, имајќи предвид дека ТВ Сител и ТВ Телма не постапиле во целост по изречените опомени, донесе заклучок да поднесе барања за поведување на прекршочни постапки за сторен прекршок по член 146 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги кон двата програмски сервиса. На истата седница, Советот на Агенцијата го задолжи Секторот за правни работи, пред донесување на барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежниот суд, да спроведе постапка за порамнување согласно Законот за прекршоци.

Во меѓувреме Собранието на РМ го усвои Предлог-законот за изменување и дополнување на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, којшто меѓу другото се однесува и на обврските за емитуваната музика. Со усвоените измени, емитуваната музика на ТВ Сител и ТВ Телма е во согласност со одредбите од Законот, и Советот на Агенцијата донесе одлука за запирање на постапките кон двата радиодифузера.

- По истекот на рокот од 90 дена, контролен мониторинг беше спроведен и кон Радио Рос Метрополис, на 7 мај 2014 година, и не беа утврдени повреди на член 92.

НАДЗОР ВРЗ МЕДИУМСКОТО ПРЕТСТАВУВАЊЕ ЗА ИЗБОРНИТЕ ПРОЦЕСИ 2014 ГОДИНА

Во првиот квартал од годината, Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, од денот на распишувањето на Претседателските избори до завршувањето на двата изборни процеси (Претседателски и Предвремени парламентарни избори), согласно одредбите од Изборниот законик, вршеше мониторинг на програмите на радиодифузерите.

Во периодот пред започнувањето на изборната кампања за Претседателските избори (од 2 февруари до 24 март), согласно Концептот за мониторинг на радио и телевизиските програмски сервиси за овој период, со мониторингот на Агенцијата беа опфатени вкупно 45 програмски сервиси и тоа: два телевизиски и два радио програмски сервиси на Јавниот радиодифузен сервис (МРТ1, МРТ2, Радио Скопје и Програмата на албански јазик на Македонското радио), петте национални терестријални комерцијални телевизии, четирите терестријални комерцијални радија на државно ниво, петте сателитски телевизиски станици и 27 регионални телевизиски програмски сервиси. Во овој период, поради прекршување на Изборниот законик, се покренати 4 постапки за порамнување, против три медиуми.

Со мониторингот на изборните процеси, од почетокот на изборната кампања за првиот круг од Претседателските избори – 24 март 2014 година, па до крајот на изборите – 27 април 2014 година, опфатени беа вкупно 109 радио и телевизиски програмски сервиси: три телевизиски и два радио програмски сервиси на Јавниот радиодифузен сервис (МРТ1, МРТ2 – програми на албански и на турски јазик, Собраниски канал, Радио Скопје и Каналот на етничките заедници на Македонското радио – програми на албански и на турски јазик), петте национални терестријални комерцијални телевизии, четирите терестријални комерцијални радија на државно ниво, петте сателитски телевизиски станици, 27 регионални телевизиски програмски сервиси, 12 регионални радио програмски сервиси, 24 комерцијални телевизиски програмски сервиси на локално ниво и 27 комерцијални радио програмски сервиси на локално ниво. Поради непочитување на Изборниот законик, во периодот на изборните кампањи за Претседателските и Предвремените парламентарни избори (од 24 март до 25 април 2014 г.) беа покренати 23 постапки за порамнување, против 15 медиуми. За време на изборниот молк (26 и 27 април 2014 г.) се поведени две постапки за порамнување против 2 радиодифузера.

По завршувањето на изборната кампања, за повреда на член 75 став 1 од Изборниот законик – поради неизбалансирано покривање на изборните кампањи за време на Предвремените парламентарни избори 2014 година, покренати беа 5 постапки за порамнување против исто толку медиуми.

Поради прекршување на Изборниот законик, севкупно беа поведени 34 постапки за порамнување, од кои 25 постапки за порамнување, заклучно со 28 мај 2014 година, завршија

успешно, а 9 постапки завршија неуспешно и се покренати прекршочни постапки пред надлежан суд.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНИ ВОНРЕДНИ И КОНТРОЛНИ НАДЗОРИ
ВРЗ РАБОТАТА НА ОПЕРАТОРИТЕ НА ЈАВНИ ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИСКИ МРЕЖИ
-во периодот пред донесувањето на Годишниот план за програмски надзор-

Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, во првата половина од 2014 година, односно по стапувањето во сила на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, спроведе 27 вонредни и 12 контролни мониторинзи.

ВОНРЕДЕН НАДЗОР

Оператори на јавни електронски комуникациски мрежи кои го прекршиле ЗААВМУ со тоа што реемитираат програмски сервиси за кои немаат потврда издадена од Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги:

ЈАНУАРИ:

- Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Б-КТВ Охрид
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа Алтра Сат 2000 – Охрид
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа Инфел КТВ ДОО– Охрид

ФЕВРУАРИ:

- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа Друштво за производство, трговија и услуги БТВ-НЕТ увоз-извоз ДОО Битола
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за производство, трговија и услуги СПАЈДЕР-НЕТ увоз-извоз ДОО Гевгелија
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за услуги, производство и трговија Пела Дигитал 2008 ДООЕЛ увоз-извоз Струга
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Трговско друштво за телекомуникации Гузмитар Татеша Г-КТВ ДООЕЛ Струга

МАРТ:

- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за производство, трговија и услуги Теленет Ком ДОО експорт-импорт Тетово
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за производство, трговија и услуги ИП СИСТЕМС ДООЕЛ увоз-извоз Куманово
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за услуги, производство и трговија ВВВ-ИНТЕРНЕТ ДООЕЛ увоз-извоз Куманово
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за производство, трговија, угостителство, сообраќај и услуги МУЛТИМЕДИЈА НЕТВОРК Л ДООЕЛ експорт-импорт Гостивар

МАЈ:

- ТРД Оператор на кабелска мрежа ГИВ Иван и др. ДОО Гостивар
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Радиодифузно трговско друштво АС-САТ ДОО увоз-извоз Гостивар
- Трговско радиодифузно друштво оператор на кабелска мрежа Иљо Стојановски ИГМАС-НЕТ ДООЕЛ Битола
- Друштво за производство услуги и трговија ГАЛАВИЗИОН 5 КОМПАНИ ДООЕЛ увоз-извоз Битола

ЈУНИ:

- Друштво за телекомуникации ПЕТ НЕТ ДОО Гевгелија

ЈУЛИ:

- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за производство, трговија и услуги Теленет Ком ДОО експорт-импорт Тетово

Оператори на јавни електронски комуникациски мрежи кои го прекршиле ЗААВМУ со тоа што реимитуваат програмски сервиси што се титлуваат на јазик различен од оригиналниот јазик на тие сервиси:

ФЕВРУАРИ:

- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа Друштво за производство, трговија и услуги БТВ-НЕТ увоз-извоз ДОО Битола
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за услуги, производство и трговија Пела Дигитал 2008 ДООЕЛ увоз-извоз Струга

-ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Трговско друштво за телекомуникации Гузмитар Татеши Г-КТВ ДООЕЛ Струга

МАРТ:

-ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за производство, трговија, угостителство, сообраќај и услуги МУЛТИМЕДИЈА НЕТВОРК Л ДООЕЛ експорт-импорт Гостивар

МАЈ:

-ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Радиодифузно трговско друштво АС-САТ ДОО увоз-извоз Гостивар

-Трговско радиодифузно друштво оператор на кабелска мрежа Иљо Стојановски ИГМАС-НЕТ ДООЕЛ Битола

Оператори на јавни електронски комуникациски мрежи кај кои не се констатирани прекршувања на ЗААВМУ, по извршениот вонреден програмски надзор:

ФЕВРУАРИ:

-Друштво за телекомуникации ПЕТ НЕТ ДОО Гевгелија

МАРТ:

-Друштво за телекомуникации и услуги КОМБО 2003 ДОО извоз-увоз Куманово

МАЈ:

-Друштво за услуги, производство и трговија ВВВ-ИНТЕРНЕТ ГРУП ДООЕЛ увоз-извоз Куманово

ЈУЛИ:

-ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за производство, трговија и услуги ИП СИСТЕМС ДООЕЛ увоз-извоз Куманово

КОНТРОЛЕН НАДЗОР

Оператори на јавни електронски комуникациски мрежи кои постапиле во целост по Решението за опоменување и исклучување на програмските сервиси издадено од Агенцијата:

МАЈ:

- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за услуги, производство и трговија ВВВ-ИНТЕРНЕТ ДООЕЛ увоз-извоз Куманово
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа Инфел КТВ ДОО– Охрид
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа Друштво за производство, трговија и услуги БТВ-НЕТ увоз-извоз ДОО Битола

ЈУНИ:

- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за производство, трговија и услуги СПАЈДЕР-НЕТ увоз-извоз ДОО Гевгелија

ЈУЛИ:

- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за услуги, производство и трговија ВВВ-ИНТЕРНЕТ ДООЕЛ увоз-извоз Куманово
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за производство, трговија и услуги Теленет Ком ДОО експорт-импорт Тетово

Оператори на јавни електронски комуникациски мрежи кои не постапиле по Решението за опоменување и исклучување на програмските сервиси издадено од Агенцијата:

МАЈ:

- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за производство, трговија и услуги ИП СИСТЕМС ДООЕЛ увоз-извоз Куманово
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за услуги, производство и трговија Пела Дигитал 2008 ДООЕЛ увоз-извоз Струга
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Друштво за производство, трговија, угостителство, сообраќај и услуги МУЛТИМЕДИЈА НЕТВОРК Л ДООЕЛ експорт-импорт Гостивар

- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа, Трговско друштво за телекомуникации Гузмитар Татеши Г-КТВ ДООЕЛ Струга
- ТРД Оператор на јавна електронска комуникациска мрежа Алтра Сат 2000 – Охрид

ЈУНИ:

- Трговско радиодифузно друштво оператор на кабелска мрежа Иљо Стојановски ИГМАС-НЕТ ДООЕЛ Битола

